

**A Needs Assessment of Academic Management of Elementary Schools
 in Phetchaburi Province Based on the Concept of Community
 Capacity Building Competencies**
**ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี
 ตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน**

Manassanan Tianchaitat¹ and Dhirapat Kulophas²

มนัสนันท์ เทียนชัยทัศน์¹ และธีรภัทร กุโลภาส²

^{1,2}Faculty of Education, Chulalongkorn University

^{1,2}คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Corresponding Author, e-mail: manassanan.t99@gmail.com

Abstract

The purpose of this research was to study a need assessment of academic management of elementary schools in Phetchaburi province based on the concept of community capacity building competencies. This study was descriptive research. The informants consisted of 113 people including school administrators, elementary school teachers, and middle school teachers from elementary schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1. The research instrument used in this study was a questionnaire on the condition of academic management of elementary schools in Phetchaburi province based on the concept of community capacity building competencies. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and PNI_{modified}.

The findings showed that the overall actual state and the desirable state of academic management of elementary schools in Phetchaburi province based on the concept of community capacity building competencies was at the high level and at the highest level, respectively. The highest priority was measurement and evaluation, followed by curriculum development, and the lowest priority was instructional management. And the highest priority of community capacity building competencies for academic management was resource mobilization.

Keywords: Academic Management, Elementary School, Community Capacity Building Competencies, Needs Assessment

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน ใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา และครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งสิ้น 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ตามลำดับ โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การวัดและประเมินผล รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตร และด้านที่มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาตามสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนพบว่า การระดมทรัพยากรมีความต้องการจำเป็นสูงสุดในทุก ๆ ด้านของการบริหารวิชาการ

คำสำคัญ : การบริหารวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน ความต้องการจำเป็น

บทนำ (Introduction)

การเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนเป็นหนึ่งในประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ที่รัฐบาลกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยกำหนดแนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนที่จำเป็นไว้หลายประการ เช่น การยกระดับความรู้ เพิ่มทักษะและความสามารถที่จำเป็นในการบริหารจัดการชุมชนให้แก่คนในชุมชน การสนับสนุนให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน การพัฒนาผู้นำในชุมชน การพัฒนาวิธีคิดในการประกอบการและการจัดการความเสี่ยงในบริบทของการแข่งขันอย่างยั่งยืน การเพิ่มความสามารถและทักษะในการใช้ความรู้และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เพื่อแก้ปัญหาและยกระดับขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการตนเองสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็ง (Office of the National Economic and Social Development Council [NESDC], 2018)

จากแนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนที่ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แสดงให้เห็นว่า คนในชุมชนคือศูนย์กลางในการพัฒนา เพราะคนเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญที่สุดในชุมชน และเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารจัดการชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า หากคนในชุมชนมีความรู้ ทักษะ และความสามารถที่จำเป็น

ต่อการบริหารจัดการชุมชน การพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งจะมีโอกาสประสบความสำเร็จสูง (NESDC, 1997 as cited in Wongkalasin, 2019) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ที่มีเป้าหมายให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่ แสดงให้เห็นว่า คนควรได้รับการพัฒนาให้มีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนผ่านทางการจัดการศึกษาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ กับสถานศึกษาในพื้นที่ (Office of the Education Council [OEC], 2017) จึงจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งตามบริบทของตนเอง

จังหวัดเพชรบุรีมีเป้าประสงค์ในการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเอง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการขับเคลื่อนในเรื่องดังกล่าวของจังหวัดยังคงไม่บรรลุผลสำเร็จ เนื่องจากจังหวัดเพชรบุรียังประสบปัญหาชุมชนหลายประการ เช่น ปัญหาการขาดความรับผิดชอบและการขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ปัญหาคนในชุมชนขาดการพัฒนาตนเองให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ปัญหาความไม่เข้มแข็งในการสร้างงานอาชีพในระดับชุมชน ปัญหาการขาดองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพของคนในชุมชน (Governor's Office of Phetchaburi Province, 2018) ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ นอกจากนี้ จังหวัดเพชรบุรียังประสบปัญหาในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาชุมชน เนื่องจากผลการศึกษาของ Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1 (Phetchaburi PESAO 1, 2022) พบว่า ผู้เรียนโดยส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด ผู้เรียนบางส่วนขาดทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งสถานศึกษายังไม่สามารถพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้ผู้เรียนขาดพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชน และยังก่อให้เกิดปัญหาในชุมชนตามมา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จังหวัดเพชรบุรีจะต้องเร่งรัดการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน เพื่อพัฒนาคนในชุมชนให้มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน หากจังหวัดเพชรบุรีสามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้สำเร็จอย่างทันท่วงที นอกจากจะช่วยลดโอกาสในการเกิดปัญหาเรื้อรังในชุมชนที่ยากต่อการแก้ไข ยังช่วยให้การพัฒนาจังหวัดบรรลุตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้มีความเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น

การศึกษาซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน และสถานศึกษาที่มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนในชุมชนให้มี “สมรรถนะ” ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ทำให้บุคคลสามารถกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ (Office of the Civil Service Commission [OCSC], 2018) เพื่อให้คนในชุมชนสามารถบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาในชุมชนได้ อย่างไรก็ตาม จากปัญหาต่าง ๆ ที่ยังคงเกิดขึ้นในชุมชน สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการจัดการศึกษาที่ผ่านมาว่ายังไม่สามารถพัฒนาคนในชุมชนให้มีสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน เมื่อต้องเผชิญกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนผลกระทบจากปัญหาต่าง ๆ ที่ยังคงเกิดขึ้น จนนำมาซึ่งปัญหาในชุมชนที่หากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที จะส่งผลให้ชุมชนกลายเป็นชุมชนที่ขาดความเข้มแข็ง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับข้อมูลด้านปัญหาและความท้าทายของระบบการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

2560-2579 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาที่ผ่านมายังมีปัญหาด้านคุณภาพ โดยเฉพาะการพัฒนาผู้เรียนที่เป็นหนึ่งในสมาชิกของชุมชนให้มีศักยภาพ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (OEC, 2017) ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาอย่างเร่งด่วน เพื่อพัฒนาผู้เรียนผู้เป็นกำลังสำคัญของประเทศในอนาคตให้มีสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน เพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาในชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

เมื่อพิจารณาการบริหารงาน 4 ฝ่ายในสถานศึกษา กล่าวได้ว่า การบริหารวิชาการคืองานที่มีความสำคัญมากที่สุดในการพัฒนาสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน เพราะเป็นการบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาชุมชนของผู้เรียนโดยตรง (Niamrat, 2019) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้วิจัยจะยังไม่พบงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนโดยตรง แต่ก็มีงานวิจัยที่สอดคล้องกับการบริหารวิชาการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะดังกล่าว เช่น งานวิจัยของ Jatuporn and Watthanathorn (2015) ที่ศึกษาและนำเสนอแนวทางการสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลของโรงเรียนในประเทศไทยและต่างประเทศ ที่จัดการศึกษาโดยใช้บริบทชุมชนเป็นฐาน ซึ่งสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาชุมชนของตนเองได้ แสดงให้เห็นว่าการบริหารวิชาการมีความสำคัญในการเสริมสร้างผู้เรียนให้มีสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน ดังนั้นหากสถานศึกษาสามารถบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และความสามารถที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการชุมชนของตนเองให้เกิดความเข้มแข็งได้ โดยการพัฒนาสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนควรเริ่มตั้งแต่วัยประถมศึกษา เนื่องจากเป็นวัยที่มีความพร้อมที่จะได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะพื้นฐานในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาในชุมชนของตนเอง (Kitroongrueng, 2017) ทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่ดีในการพัฒนาชุมชนตั้งแต่เยาว์วัย ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 ที่มีเป้าประสงค์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในฐานะผู้ขับเคลื่อนและดูแลชุมชนและสังคม ซึ่งเกิดจากการพัฒนาศักยภาพอย่างเป็นระบบ (National Child and Youth Development Promotion Commission, 2017)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนตามบริบทของตนเองอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อเสริมสร้างให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งอันเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัย (Objectives)

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนและการบริหารวิชาการ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน สืบเคราะห์จากแนวคิดของ Macke (2021), Mohd Noh, Razzaq, Mustafa, Nordin, and Ibrahim (2020), Quist (2019), Evans, Raymond, and Perkins (2014), Laverack (2001) และ Garlick (1999, as cited in McGinty, 2002) ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ การเป็นผู้ประกอบการ การสร้างความรู้ การสร้างทักษะ การระดมทรัพยากร และการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายในชุมชน

การบริหารวิชาการ สืบเคราะห์จากแนวคิดของ Poongoen (2017), Asawapoom (2008), Ministry of Education (2007), Vehachart (2007) และ Phuprasert (2002) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นงานหลักของการบริหารวิชาการ ดังที่ Viseshsiri (2012, as cited in Sriporn, 2018) ระบุว่า องค์ประกอบหลักของการบริหารวิชาการที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ดังแผนภาพต่อไปนี้

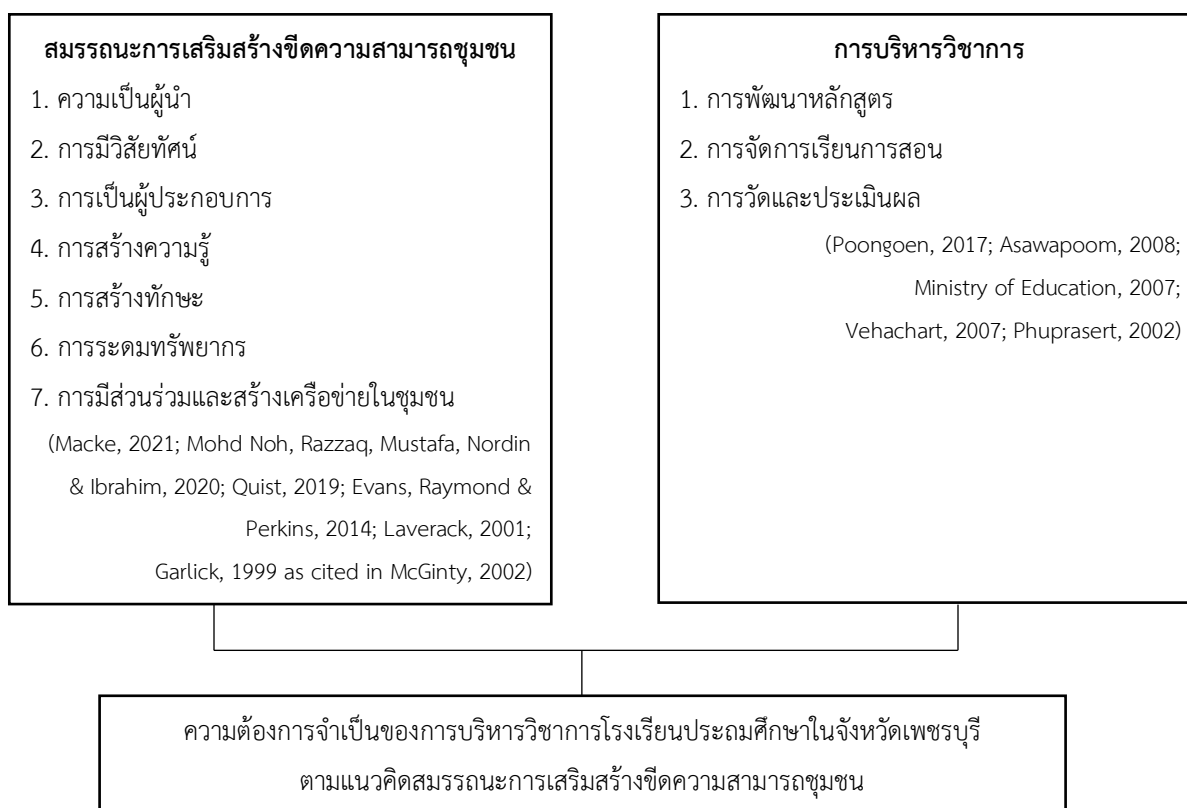

Figure 1 Conceptual framework

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 (สพป.พบ.1) ที่เปิดสอนถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) จำนวน 13 โรงเรียน ที่มีการดำเนินการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนและผลิตผู้สำเร็จการศึกษาให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน ตามจุดเน้นของ สพป.พบ.1 ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และสมรรถนะในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในชุมชนและสังคม (Phetchaburi PESAO 1, 2022) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารวิชาการตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนของโรงเรียนที่เลือกศึกษาว่าเป็นอย่างไร โดยผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา และครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนละ 7 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดตามจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่น้อยที่สุดในโรงเรียนที่เลือกศึกษา คิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 91 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการโดยเริ่มจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนและการบริหารวิชาการ แล้วนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ จากนั้นสร้างแบบสอบถามและนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยข้อคำถามที่นำไปใช้ได้จะต้องมีค่า IOC ตั้ง 0.50 ขึ้นไป (Singhatat, 2007) ซึ่งผลการตรวจสอบพบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 จึงสามารถนำข้อคำถามไปใช้ได้ทั้งหมด เมื่อปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จึงนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งและรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียน ณ สพป.พบ.1 โดยส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนจำนวน 113 ฉบับ ซึ่งมากกว่าจำนวนผู้ให้ข้อมูลที่กำหนดไว้เดิมจาก 91 ฉบับ อีก 22 ฉบับ เนื่องจากผู้วิจัยส่ง

แบบสอบถามถึงโรงเรียนที่มีครูและบุคลากรทางการศึกษามากกว่า 7 คน จำนวน 11 โรงเรียน จาก 13 โรงเรียน เพิ่มเติมอีกโรงเรียนละ 2 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืนครบ 113 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาใช้ในการประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science)

ผลการวิจัย (Research results)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 113 คน แบ่งเป็น เพศชาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 และเพศหญิง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 80.50 โดยส่วนใหญ่มีอายุ 30-40 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 โดยมีผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ครูรักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80 และครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50
2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนมีดังนี้

Table 1 Current state, desirable state and a needs assessment of academic management of elementary schools in Phetchaburi province based on the concept of community capacity building competencies
สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน

ประเด็น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับที่
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ		
การพัฒนาหลักสูตร	3.92	0.523	มาก	4.55	0.471	มากที่สุด	0.161	2
1. ความเป็นผู้นำ	3.88	0.600	มาก	4.50	0.537	มากที่สุด	0.160	(4)
2. การมีวิสัยทัศน์	3.93	0.578	มาก	4.50	0.537	มากที่สุด	0.145	(5)
3. การเป็นผู้ประกอบการ	3.80	0.683	มาก	4.50	0.553	มากที่สุด	0.184	(2)
4. การสร้างความรู้	4.09	0.620	มาก	4.59	0.561	มากที่สุด	0.122	(6)

ประเด็น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ที่
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ		
5. การสร้างทักษะ	4.01	0.605	มาก	4.65	0.499	มากที่สุด	0.160	(4)
6. การระดมทรัพยากร	3.76	0.735	มาก	4.49	0.569	มาก	0.194	(1)
7. การมีส่วนร่วมและ สร้างเครือข่ายในชุมชน	3.97	0.761	มาก	4.60	0.527	มากที่สุด	0.159	(3)
การจัดการเรียนการสอน	3.91	0.518	มาก	4.53	0.513	มากที่สุด	0.159	3
1. ความเป็นผู้นำ	3.88	0.629	มาก	4.45	0.641	มาก	0.147	(5)
2. การมีวิสัยทัศน์	3.97	0.619	มาก	4.49	0.642	มาก	0.131	(6)
3. การเป็นผู้ประกอบการ	3.81	0.635	มาก	4.45	0.655	มาก	0.168	(3)
4. การสร้างความรู้	4.02	0.567	มาก	4.61	0.542	มากที่สุด	0.147	(5)
5. การสร้างทักษะ	3.94	0.587	มาก	4.62	0.523	มากที่สุด	0.173	(2)
6. การระดมทรัพยากร	3.79	0.647	มาก	4.49	0.599	มาก	0.185	(1)
7. การมีส่วนร่วมและ สร้างเครือข่ายในชุมชน	3.94	0.698	มาก	4.59	0.511	มากที่สุด	0.165	(4)
การวัดและประเมินผล	3.88	0.584	มาก	4.54	0.538	มากที่สุด	0.170	1
1. ความเป็นผู้นำ	3.88	0.709	มาก	4.51	0.584	มากที่สุด	0.162	(5)
2. การมีวิสัยทัศน์	3.91	0.635	มาก	4.54	0.583	มากที่สุด	0.161	(6)
3. การเป็นผู้ประกอบการ	3.85	0.658	มาก	4.50	0.584	มากที่สุด	0.169	(4)
4. การสร้างความรู้	3.96	0.618	มาก	4.58	0.624	มากที่สุด	0.157	(7)
5. การสร้างทักษะ	3.94	0.645	มาก	4.62	0.572	มากที่สุด	0.173	(3)
6. การระดมทรัพยากร	3.81	0.693	มาก	4.50	0.614	มากที่สุด	0.181	(1)
7. การมีส่วนร่วมและ สร้างเครือข่ายในชุมชน	3.86	0.680	มาก	4.54	0.627	มากที่สุด	0.176	(2)
เฉลี่ยรวม	3.90	0.486	มาก	4.54	0.464	มากที่สุด		

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.486$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของการบริหารวิชาการพบว่า การพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.92$, $SD = 0.523$) รองลงมาคือ

การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.91$, $SD = 0.518$) และการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.88$, $SD = 0.584$)

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนเป็นรายข้อย่อย พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร การสร้างความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.620$) รองลงมาคือ การสร้างทักษะ ($\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.605$) และการระดมทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.76$, $SD = 0.735$) ด้านการจัดการเรียนการสอน การสร้างความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.02$, $SD = 0.567$) รองลงมาคือ การมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.619$) และการระดมทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.79$, $SD = 0.647$) และด้านการวัดและประเมินผล การสร้างความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.618$) รองลงมาคือ การสร้างทักษะ ($\bar{X} = 3.94$, $SD = 0.645$) และการระดมทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.81$, $SD = 0.693$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.464$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของการบริหารวิชาการพบว่า การพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.471$) รองลงมาคือ การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.538$) และการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.513$)

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนเป็นรายข้อย่อย พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร การสร้างทักษะ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, $SD = 0.499$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายในชุมชน ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.527$) และการระดมทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.49$, $SD = 0.569$) ด้านการจัดการเรียนการสอน การสร้างทักษะ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.523$) รองลงมาคือ การสร้างความรู้ ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.542$) และความเป็นผู้นำกับการเป็นผู้ประกอบการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.45$, $SD = 0.641$), ($\bar{X} = 4.45$, $SD = 0.655$) และด้านการวัดและประเมินผล การสร้างทักษะ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.572$) รองลงมาคือ การสร้างความรู้ ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.624$) และการเป็นผู้ประกอบการกับการระดมทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.584$), ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.614$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน ด้านการวัดและประเมินผลมีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{modified} = 0.170$) รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.161$) และการจัดการเรียนการสอนมีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified} = 0.159$)

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นตามองค์ประกอบของสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนเป็นรายข้อย่อยพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร การระดมทรัพยากรมีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{modified} = 0.194$) รองลงมาคือ การเป็นผู้ประกอบการ ($PNI_{modified} = 0.184$) และการสร้างความรู้มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified} = 0.122$) ด้านการจัดการเรียนการสอน การระดมทรัพยากรมีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{modified} = 0.185$) รองลงมาคือ การสร้างทักษะ ($PNI_{modified} = 0.173$) และการมีวิสัยทัศน์มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified} = 0.131$) ด้าน

การวัดและประเมินผล การระดมทรัพยากรมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified} = 0.181$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายในชุมชน ($PNI_{modified} = 0.176$) และการสร้างความรู้มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified} = 0.157$)

อภิปรายผล (Conclusion)

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลในประเด็นสำคัญได้ดังนี้

สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายของการบริหารวิชาการ พบว่าการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยการวัดและประเมินผลด้านสมรรถนะการระดมทรัพยากรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย อาจเนื่องจากโรงเรียนอาจยังไม่ได้พัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการระดมทรัพยากรให้กับผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ดังปรากฏในผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่พบว่า สมรรถนะการระดมทรัพยากรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายทั้ง 2 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอิงตามหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ซึ่งอาจยังไม่ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการระดมทรัพยากรอย่างชัดเจน การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะการระดมทรัพยากรจึงอาจยังไม่เกิดความเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้เกิดความไม่ชัดเจนในการกำหนดเกณฑ์ เครื่องมือ และวิธีการที่โรงเรียนใช้ในการวัดและประเมินผลสมรรถนะการระดมทรัพยากรของผู้เรียนตามสภาพจริง เนื่องจากการวัดและประเมินผลสัมพันธ์กับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ซึ่ง OEC (2019) ระบุว่า การวัดและประเมินผลสมรรถนะจะต้องมุ่งเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากสิ่งที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของผู้เรียน ดังนั้นการที่โรงเรียนจะสามารถวัดและประเมินผลสมรรถนะการระดมทรัพยากรของผู้เรียนตามสภาพจริงได้ โรงเรียนจะต้องเริ่มตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะการระดมทรัพยากร เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โรงเรียนจึงจะสามารถกำหนดเกณฑ์ เครื่องมือ และวิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผลสมรรถนะดังกล่าวให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายได้อย่างชัดเจน

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายของการบริหารวิชาการ พบว่าการพัฒนาหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยการพัฒนาหลักสูตรด้านสมรรถนะการสร้างทักษะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนต้องการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสร้างทักษะของผู้เรียนมากที่สุด อาจเนื่องจากโรงเรียนเห็นว่าสมรรถนะการสร้างทักษะมีความสำคัญและจำเป็นต่อผู้เรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเสริมสร้างความสามารถของตนเอง และนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการได้ ซึ่งสอดคล้องกับจุดเน้นของ Phetchaburi PESAO 1 (2022) ข้อที่ 3 คือ การเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ให้มีทักษะและความรู้ครบถ้วนและครอบคลุมตามที่หลักสูตรกำหนด และสอดคล้องกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัดเพชรบุรีของ Governor's Office of Phetchaburi Province (2018) ที่กำหนดให้โรงเรียน

ดำเนินการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน เพื่อเสริมสร้างให้เด็กและเยาวชนมีทักษะชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนที่สูงที่สุด คือ การวัดและประเมินผล โดยการวัดและประเมินผลด้านสมรรถนะการระดมทรัพยากรมีความต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนควรพัฒนาการวัดและประเมินผลสมรรถนะการระดมทรัพยากรเป็นอันดับแรก อาจเนื่องจากครูผู้สอนอาจจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์ เครื่องมือ และวิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลสมรรถนะการระดมทรัพยากร ซึ่งครูผู้สอนอาจยังไม่ให้ความสำคัญกับสมรรถนะดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่าการระดมทรัพยากรไม่ใช่สมรรถนะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาศึกษาตอนต้น จึงไม่มุ่งเน้นการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบระดับสมรรถนะการระดมทรัพยากรของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด อย่างไรก็ตามการระดมทรัพยากรเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน ดังปรากฏในเอกสารและงานวิจัยหลายฉบับ เช่น การศึกษาของ Laverack (2001) ที่ระบุว่า ความสามารถในการระดมทรัพยากร ทั้งทรัพยากรจากภายในและภายนอกชุมชนคือหนึ่งในองค์ประกอบของสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนที่จำเป็นต่อการพัฒนาชุมชน และ Macke (2021) ที่ระบุว่า การดำเนินการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล จะต้องอาศัยผู้นำที่เข้มแข็ง การมีส่วนร่วมของชุมชน และความสามารถในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ดังนั้นสมรรถนะการระดมทรัพยากรจึงเป็นสิ่งที่โรงเรียนควรให้ความสำคัญ โดยกำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นตามความเหมาะสมอย่างชัดเจน เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถกำหนดเกณฑ์ เครื่องมือ และวิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผลสมรรถนะดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และตรงตามสภาพจริง

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน จะเห็นได้ว่าสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์มีประเด็นที่แตกต่างกัน กล่าวคือ โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันด้านการวัดและประเมินผลต่ำที่สุด โดยการวัดและประเมินผลด้านสมรรถนะการระดมทรัพยากรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ส่วนค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ที่สูงที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตร โดยการพัฒนาหลักสูตรด้านสมรรถนะการสร้างทักษะมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในขณะที่ความต้องการจำเป็นด้านที่สูงที่สุด คือ การวัดและประเมินผล โดยการวัดและประเมินผลด้านสมรรถนะการระดมทรัพยากรมีความต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าแม้โรงเรียนจะต้องการพัฒนาหลักสูตรด้านสมรรถนะการสร้างทักษะมากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรมากกว่าการวัดและประเมินผล อาจเพราะโรงเรียนเชื่อว่าหลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล ดังที่ Patphol (2019) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้สอนเพราะเป็นเครื่องมือชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน เพราะจะทำให้ผู้สอนทราบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ แนวทางการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผลที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ แต่เมื่อพิจารณาในทางปฏิบัติ สิ่งที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดในการพัฒนาเป็นอันดับแรก คือ การวัดและประเมินผลด้านสมรรถนะการระดม

ทรัพยากร ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนอาจจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์ เครื่องมือ และวิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง สอดคล้องกับ Kaeokerd (2021) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในประเทศไทยยังไม่สามารถวัดและประเมินผู้เรียนได้ตรงตามความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ผู้เรียนได้รับผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ แม้การวัดและประเมินจะเป็นกระบวนการที่สำคัญในการตรวจสอบระดับสมรรถนะของผู้เรียนที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนว่าบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร และยังสามารถบอกความเหมาะสมของหลักสูตรที่นำมาใช้ได้ แต่ในทางปฏิบัติโรงเรียนกลับไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาการวัดและประเมินผลเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลสมรรถนะการระดมทรัพยากรที่เป็นหนึ่งในสมรรถนะสำคัญของการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนที่จะช่วยพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยงานวิจัยของ Srathong et al. (2020) ได้แสดงให้เห็นถึงปัญหาของชุมชนในจังหวัดเพชรบุรีว่า ชุมชนในจังหวัดเพชรบุรียังขาดความสามารถในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่ามีความเหลื่อมล้ำในระดับต่ำที่สุด จึงสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการวัดและประเมินผลด้านสมรรถนะการระดมทรัพยากรของผู้เรียนว่าควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถตรวจสอบว่าผู้เรียนมีสมรรถนะดังกล่าวในระดับที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชนของตนเองหรือไม่ อย่างไร และจะได้พัฒนาผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะช่วยให้ชุมชนในจังหวัดเพชรบุรีได้รับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย (Recommendations)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เนื่องจากแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนเป็นแนวคิดใหม่ที่โรงเรียนประถมศึกษาโดยทั่วไปยังไม่ได้นำมาใช้ในการบริหารวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาจึงควรนำผลการวิจัยที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ในการบริหารวิชาการ โดยปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการบริหารวิชาการตามบริบทของโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน อันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การวัดและประเมินผลมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ครูผู้สอนจึงควรเร่งรัดการพัฒนาการวัดและประเมินผลสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชนของผู้เรียน โดยกำหนดเกณฑ์ เครื่องมือ และวิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผลที่สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ตามสภาพจริง โดยผู้บริหารควรเป็นผู้ให้การสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว ทั้งด้านการให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินการวัดและประเมินผลของครูผู้สอน
3. จากผลการวิจัยที่พบว่า การระดมทรัพยากรเป็นสมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดในทุก ๆ ด้านของการบริหารวิชาการ ผู้บริหารและครูผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญกับสมรรถนะด้านการระดมทรัพยากรของผู้เรียนให้มากขึ้น โดยกำหนดไว้ในหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวให้อยู่ในระดับที่ต้องการได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการในโรงเรียนตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างชุมชน เพื่อศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการในโรงเรียนตามแนวคิดดังกล่าว
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารวิชาการในโรงเรียนเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการระดมทรัพยากรของผู้เรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การระดมทรัพยากรเป็นสมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดในทุก ๆ ด้านของการบริหารวิชาการ

References

- Asawapoom, S. (2008). *Modern educational administration: concept, theory, and practice*. Ubon Ratchathani: Ubonkit Offset. [In Thai]
- Evans, S., Raymond, C., & Perkins, D. D. (2014). *Organizational and community capacity building*. Retrieved September 1, 2021, from https://www.researchgate.net/publication/280131790_Organizational_and_community_capacity_building
- Governor's Office of Phetchaburi Province. (2018). *Phetchaburi Province Development Plan 2018-2022*. Retrieved November 11, 2021, from http://phetchaburi.go.th/phet2/CODE/files/1558496349_plan6165.pdf [In Thai]
- Jatuporn, O, & Watthanathorn, A. (2015). Place-Based Education: The Development of Good Citizenship in Youth Based on Community Contexts. *Journal of Social Sciences and Humanities Research in Asia*, 21(1), 81-112. [In Thai]
- Kaeokerd, M. (2021). The Priority Needs of Academic Management of Secondary Schools Based on The Concept of Digital Citizenship. *Humanities and Social Sciences Journal of Pibulsongkram Rajabhat University*, 15(1), 66-78. [In Thai]
- Kitroongrueng, P. (2017). Development of the Quality of Learning through the Instructional System Design Process for Elementary School Teachers: Concepts for Action in the Context of Schools in Thailand. *Journal of Education Studies*, 45(2), 170-181. [In Thai]
- Laverack, G. (2001). An identification and interpretation of the organizational aspects of community empowerment. *Community Development Journal*, 32(2), 134-145.
- Macke, D. (2021). *Community Capacity Building Shaping the Future of Hometowns*. Retrieved September 24, 2021, from <https://files.constantcontact.com/c84c5a8b001/47fc326f-4c14-4922-86e1-f6ed94de0cdb.pdf>
- McGinty, S. (2002). *Community Capacity Building*. Retrieved February 29, 2021, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED473884.pdf>
- Ministry of Education. (2007). *Guidelines for decentralization of education administration and management to the Board of Education Service Area Offices and educational institutions According to the ministerial regulations prescribing rules and methods for decentralization of administrative and educational administration*, B.E. 2550. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand. [In Thai]

- Mohd Noh, A. N. , Razzaq, A. R. A. , Mustafa, M. Z. , Nordin, M. N. , & Ibrahim, B. (2020). Elements of Community Capacity Building (Ccb) For Cbet Development. *PalArch's Journal of Archaeology of Egypt/Egyptology*, 17(9), 4970-4981.
- National Child and Youth Development Promotion Commission. (2017). *The 2nd National Child and Youth Development Plan 2017-2021*. Bangkok: J.S. Printing. [In Thai]
- Niamrat, N. (2019). *Academic Affairs Administration of Learning Content Department by Heads in Schools under the Hatyai City Municipality*. (Minor's thesis, Chulalongkorn University). [In Thai]
- Office of the Civil Service Commission. (2018). *Core competencies development (for new civil servants)*. Retrieved February 28, 2022, from https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/page/aptitude_development.pdf [In Thai]
- Office of the Education Council. (2017). *The National Scheme of Education 2017-2036*. Bangkok: Prigwhan Graphic. [In Thai]
- Office of the Education Council. (2019). *Guidelines for the development of learners' competency for learners at the basic education level*. Bangkok: 21st Century. [In Thai]
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2018). *National Strategy 2018-2037*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council. [In Thai]
- Patphol, M. (2019). *Core concepts of curriculum development*. Bangkok: Innovative leaders center in curriculum & learning. [In Thai]
- Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1. (2022). *3-year basic education development plan (2022-2024)*. Retrieved June 8, 2022, from <https://drive.google.com/file/d/1h9YqVJmmLC-NFVROlVa58r06kuQpTosF/view> [In Thai]
- Phuprasert, K. (2002). *Academic administration in educational institutions*. Bangkok: Methee Tips. [In Thai]
- Poongoen, P. (2017). *Approaches for academic administration of primary schools according to the concept of public-private partnership to develop student quality*. (Master's thesis, Chulalongkorn University). [In Thai]
- Quist, R. (2019). *Community Capacity Building Clarification*. Retrieved November 2, 2021, from <https://dhs.saccounty.gov/BHS/Documents/Advisory-Boards-Committees/Mental-HealthServices-Act-Committee/MHSA-SC-2019/MA-MHSA-SC-2019-06-20Att-B-Community-Capacity-Building-Clarification-Memorandum.pdf>
- Singhatat, N. (2007). Characteristics of good research tools. *Karu Chandrasarn*, 10(1), 45-52. [In Thai]

- Srathong, P., Wattanakorn, K., Suksamran, A., Pheetarakorn, P., & Komkhum, W. (2020). The study of community strength at Tumbonthongchai, Amphurmuang, Phetchaburi Province. *Journal of MCU Nakhondhat*, 7(9), 421-434. [In Thai]
- Sriporn, A. (2018). *Academic management strategies of private secondary school based on the concept of creative and innovative thinking skills*. (Doctoral dissertation, Chulalongkorn University). [In Thai]
- Vehachart, R. (2007). *Academic administration of basic educational institutions*. Songkhla: Thaksin University Book Center. [In Thai]
- Wongkalasin, S. (2019). *Community Capitals Potential to Resolve the Issues for Development of Undeveloped Villages in Soeng Sang District, Nakhon Ratchasima Province* (Research report). Nakhon Ratchasima: Nakhon Ratchasima Rajabhat University. [In Thai]